

Uso de «h»

Úsase «h»

1. En todas as formas de verbos como *haber, habitar, habituar, herdar, home-naxear, honrar, hospedar* e *humillar*: *hai, habitaba, herdou, honrade...*
2. Nas palabras que comezan polos prefixos gregos: *hex-* ou *hexa-* ('seis'), *hept-* ou *hepta-* ('sete'), *hendeca-* ('once'), *hect-* ou *hecta-* ('cen'), *helio-* ('sol'), *hemi-* ('metade'), *hemo-* ou *hema-* ('sangue'), *hetero-* ('diferente'), *homo-* ('idéntico'), *hipo-* ('cabalo'), *hipo-* ('baixo'), *hiper-* ('superior ou moito'), *hidro-* ('auga'), *hipno-* ('sono'), *hepat-* ('fígado'): *helióstato, hemiciclo, heptasílabo, hectómetro, heterodoxo, hidroloxía...*
3. Nas palabras que comezan por *hum-*: *humidade, humilde, humano...*
Excepción:
úmero.
4. Nas palabras que comezan por *horr-* ou por *hosp-*: *horrible, hospital, hóspe-de...*
5. Na palabra *alcohol* (aínda que tamén se admite *alcol*) e nos seus derivados: *alcohólico, alcoholemia...*
6. En moitas interxeccións: *ah, bah, eh, ho, hurra, oh, ouh...*
Excepción:
ai, ola, ei.
7. Nas palabras derivadas ou compostas doutras que tamén se escriben con «h»: *habitar* → *deshabitar*, *home* → *xentilhome...*
8. Por criterios etimolóxicos, en palabras como: *harén, harmonía, harpía, hasta* (pau, corno), *hedra, Helena, hélice, helmo, Henrique, herba, hirto, histeria, home, hora, horta, hoxe* e os seus derivados.

Non se usa «h»

1. Por criterios etimolóxicos, en: *achar, ata* ou *até, baía, encher, ermida, ermo, inflar, inchar, irmán, ombro, oco, orfo, óso, ovo, truán* e os seus derivados.

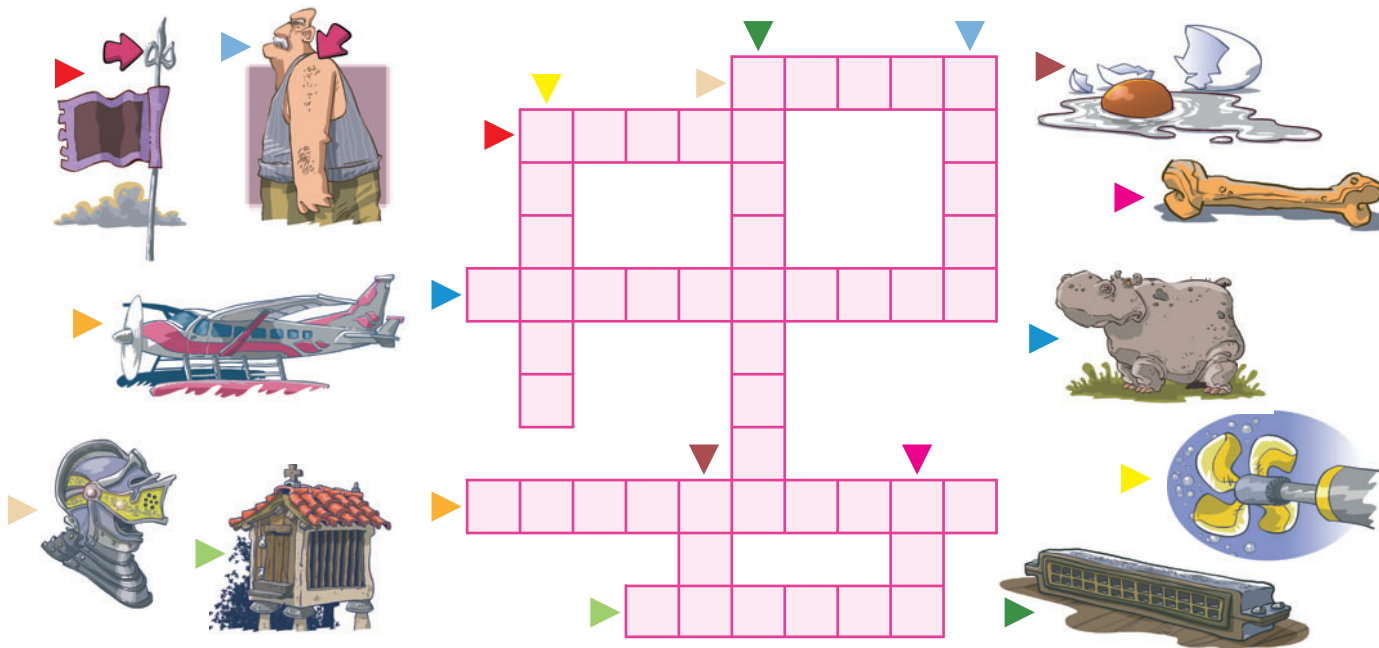

Actividades

1. Indica, co número adecuado, a regra de uso de «h» que afecta ás palabras destacadas destas oracións.

- **Ah**, es ti! Que susto! Pensei que non **había** ninguén na casa.
.....
- Calquera ser **humano** pode ter problemas **hepáticos**.
.....
- **Hoxe** lin que Ourense ten xa máis de cen mil **habitantes**.
.....
- Foi un **horror** ver aquel accidente no **hipódromo**.
.....
- **Bah!** Eu non te creo. Ti non sabes nada de **hipnotismo** por moito que digas.
.....
- Ela actuou coma unha **harpía**: chamoume **alcohólica**.
.....

2. Resolve este encrucillado cos nomes dos elementos debuxados. Uns levan «h» e outros non.

—Crea oracións combinando algunhas das palabras con «h» e sen «h» anteriores.

-
-
-
-
-

3. Completa estas oracións con palabras derivadas de *historia*, *heroe*, *herdar* e *harmonía*. Despois clasifícaa segundo a súa familia léxica e engade outras novas.

- O protagonista deste cómic pode voar e facerse invisible.
- Como sigas actuando en contra de teu pai, el vaite
- Interésame moito a de Galicia, sobre todo os petróglifos e as mámoas.
- Hoxe na reunión houbo un ambiente moi : ninguén discutiu nin berrou.
- Segundo moitos, a lexítima do trono de Castela era Xoana a Beltranexa.
- Se non queremos estragar o noso futuro, cómpre urbanismo e natureza.
- Segundo ese , o castelo de Vimianzo foi construído entre o século XII e o XIII.
- O home que rescatou os nenos do incendio foi recoñecido polo seu

Familia léxica de « <i>historia</i> »	Familia léxica de « <i>heroe</i> »	Familia léxica de « <i>herdar</i> »	Familia léxica de « <i>harmonía</i> »
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

4. Rodea cun círculo a palabra correcta de cada par.

proibir - prohibir

baía - bahía

bafo - baho

menir - menhir

veículo - vehículo

proído - prohído

exibir - exhibir

boemio - bohemio

—Crea un breve texto no que introduzas, con sentido, as palabras correctas anteriores.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

— Actividades

5. Completa este texto poñendo «h» onde conveña.

Estevo arrimou a lámpada ao corpo da súairmá. Estaba enchoupada en suor. A nena batía dente con dente nainconsciencia da febre. A bruxa apartou a basta tea que a cubría e deixou ao aire o brazo da picadura. Estabaorriblementeinchado desde oombreiro ata os dedos.abía un círculo negro no lugar onde a víbora lle cravara os dentes e delirradiaba unha profunda cor morada. A bruxa tocouno e apertou cos dedos aquí e acolá.

Minio Rodríguez Cueto, *A pedra da serpe* (adaptación)

6. Completa adecuadamente as oracións coa palabra de cada par que conveña.

abano - habano

- Miña nai trouxo un porque sabía que aquí non hai aire acondicionado.
- Para non molestar co fume do seu , o padriño foi fumar ao xardín.

aí - aí - hai

- dez anos ao lado desta praia non se vía ningún chalé.
- ! Ten coidado. Acabas de pisarme no pé que teño mancado.
- As chaves da casa están mesmo, ao teu carón.

a ver - haber

- cando vés por Lugo, que teño moitas ganas de verte.
- Eu creo que agora mesmo no teatro debe unhas cincocentas persoas.

as - ás - has

- Ti facer exactamente o que eu che diga.
- Se tes o de ouros, gañas esta man e a partida.
- Xa son dúas e media.

7. Completa estas oracións con «h» só nos ocos onde sexa necesario.

- Naquel lugar tanermo apareceron novosachados pre.....istóricos.
- A esta antiga armaduraolandesa faltáballe unhaombreira e oelmo.
- Unirmán deelena toca aarpa na orquestra fil.....armónica.
- Que quedasesorfo non xustifica que sexas un tru.....án e que leves unha vida bo.....emia.
- Oóspede da casa rural quedou marabillado polo ex.....uberante xardín cheo deedras.
- Vela.....í tes unha foto do palacioindú que estamos a re.....abilitar.
- Eu non vin aoospital por unha fractura deúmero senón por unhaemorroxia.
- Ana non seospedou neseotel porque estaba pro.....ibido fumar en todas as partes.
- Un dos meus an.....elos éerdar o veleiro do avó e navegar con el pola ba.....ía.
- A mediaora andando desde estaermida podemos topar un antiquísimo men.....ir.